Om innebörden av några ortnamn i exkursionsområdet i Västmanland.

Uppgifter ur Svenskt ortnamnslexikon (2003). Utdrag av Anders Damberg 2016-08-22.

Barken (sjö). Namnet, belagt från 1650-talet, innehåller troligen fornsvenskans barke=strupe, med syftning på den i Söderbärke belägna förträngningen mellan Norra och Södra Barken. Norrbärke och Söderbärke (socknar), var ursprungligen inbyggarbeteckning: baerkiar, bärkarnas boplats.

Fagersta (kommun, samhälle). Faderstha hytta 1480. Förledet av fornsvenska mansnamnet Fadher, senare omtolkat till Fager. Efterledet kommer antingen från stad=båtplats (i Kolbäcksån) eller en förkortning av ett ursprungligt hyttostadher=plats för hytta.

Fläckebo (socken) Förleder innehåller ett äldre namn på Fläckesjön väster om kyrkan, fornsvenska Flaeti=den flata, syftande på sjön s flacka form. Under 1600-talet omformades Flaeti i skrift till Fläcke under inverkan av dialektalt uttal, Flättjebo.

Karbenning (socken, samhälle) Kaerinbönning 1461. Av kvinnonamnet Karin och benning=(hytt)byggnad.

Norberg (kommun, socken, tätort). Norobergh 1303. Förledet trol. från ett äldre ånamn, Nora, nuvarande Norbergsån, sjön Norens utloppså till Trätten. Sjönamanet Noren i sin tur innehåller nor=smalt vattendrag som förenar två vattenpartier. Nor syftar på den korta ån mellan sjön Noren och den lilla sjön Kalven. Efterledet berg betyder här bergslag, ett bygdenamn.

Ombenning (by), äldre form Amundabygning 1400. Av fornsvenska mansnamnet Amund och benning (hytt)byggnad.

Ramnäs (socken, tätort). Rampnes sokn 1384, Ramnaes sokn 1412. Namnet troligen från kyrkbyn. Förledet från fornsvenska ramn=korp eller möjligen dialektordet Ramm=fuktig äng, sankmark. Efterleden syftar på ett näs i sjön Gnien. Tätorten har vuxit fram kring det 1590 grundade ramnäs bruk strax norr om kyrkan.

Romfartuna (socken). Rumfaratunum 1325. Namnet avsåg troligen äldst nuvarande kyrkoherdebostället. Det innehåller genitiv av en inbyggarbeteckning, rumfarar=slättbon. Rum=öppen plats, öppen mark, och kan ha betecknat slåtter- och betesmarker. Tuna betydde ursprungligen gärdesgård, senare inhägnad mark.

Sala (stad) innehåller pluralis av sal som har föreslagit ha många betydelsevarianter av nusvenska sal: större rum, byggnad med större rum, härbärge, bod, festbyggnad, förvaringsrum m.m.

Skinnskatteberg (kommun, socken, tätort). Skynzekkeberge 1360 (avser ett större område). Namnet, fornsvenska Skinsaekkiabaergh, åsyftar ursprungligen ett invid sockenkyrkan beläget litet berg som liknar en skinnsäck. Namnet har senare omtolkats som berget (bergslagen) som betalar skatt i skinn.

Skultuna (socken, tätort). Eccleste Skultunum 1330-talet, Skulptuna sokn 1366. Förledet är möjligen besläktat med verbet skvalpa med syftning på en kraftig källa. Efterledet tuna: se Romfartuna ovan. Mässingsbruket grundades 1607.

Sätrabrunn (tätort, hälsobrunn). Säter=utmarksäng.

Virsbo (tätort). Huirssboda 1621. Förledets ursprung oklart. Efterledet boda=pluralis av bod.

Västervåla (socken). Walbo (Vålabornas) sookhn, (De) parochia Valum 1371. Två olika tolkningar: 1) Namnet kan innehålla dialektordet väl=samling av kullfallna trädstammar, ris o.d., vindfälle, röjningsbråte m.m. 2) Namnet kan vara en bildning till ett äldre namn, fornsvenskans Vali=sjön med risvasarna (för fiskefångst på sjön Åmänningen). Väster- tillades under senare delen av 1600-talet för att skilja namnet från Östervåla.

Västerfärnebo (socken, ort). Färne är dialektalt för fräken, en växtbeteckning.

Åmänningen (sjö) trol. ursprungligen Ombenningssjön, som syftar på byn Ombenning, norr om sjön (se Ombenning ovan).

Ängelsberg (samhälle). AEnglikabygning 1399. Förledet innehåller det under medeltiden från lågtyskan inkomna mansnamnet AEnglika och benning=(hytt)byggnad. Den ombildade förledsformen Ängels- uppträdde äldst 1680. 1754 omtalas järnbruket som Engelsbärg eller Englikbenning.